

Q&A – Erhvervsfyrtårne III (Version 1, 7. april 2025)

Vejledning af ansøgere

Nedenfor fremgår en række generelle spørgsmål og svar relateret til annonceringen. Derudover vil det i løbet af ansøgningsprocessen være muligt for ansøgere at få vejledning som beskrevet nedenfor.

Vejledning via mail og telefon

Ansøgere kan altid sende en mail med deres spørgsmål til de kontaktpersoner, der er angivet herunder.

Erhvervsfyrtårn	Kontaktperson (innovation og TDU)	Kontaktperson (uddannelse)
Bornholm som knudepunkt for udvikling, test og demonstration af grøn energi	Christian Emborg (chremb@erst.dk)	Kasper Holden Ladefoged (kashol@erst.dk)
Bæredygtigt byggeri/Femern	Christian Emborg (chremb@erst.dk)	
Biosolutions	Karen Bang Cramer (karcra@erst.dk)	
Fremtidens industri og næste generation af robotter	Line Kjær Nikolajsen (linnik@erst.dk)	
Life science og offentlig-private samarbejder	Karen Bang Cramer (karcra@erst.dk)	
Vandteknologi	Morten Suusgaard (morsuu@erst.dk)	
Grøn energi og sektorkobling	Morten Suusgaard (morsuu@erst.dk)	
Fangst, transport, anvendelse og lagring af CO ₂	Christian Emborg (chremb@erst.dk)	

Kontaktperson for tværgående og øvrige henvendelser:

Line Kjær Nikolajsen, linnik@erst.dk

Begrænset mulighed for vejledning i sommerferien (uge 28-31)

Der er ikke bemanning til at varetage vejledning i hele sommerferieperioden. Ansøger opfordres derfor til at få stillet så mange spørgsmål som muligt inden udgangen af juni, da der derefter vil være længere svartid og i nogle uger vil der være helt lukket for vejledning.

Tværgående spørgsmål

Spørgsmål	Svar
1. Er det obligatorisk at indsende to eller tre ansøgninger?	Nej. En ansøger <i>behøver</i> ikke søge alle tre indsatsområder. Indsatsområderne skal søges hver for sig, så hvis en ansøger ønsker at søge midler fra flere indsatsområder, skal der indsendes flere ansøgninger.

Spørgsmål	Svar
2. Kan jeg søge støtte til en indsats udenfor de otte temaer?	Nej. Der kan kun søges støtte til indsatser inden for de otte erhvervsfyrtårne i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi 2024-2027, som er operationer af strategisk betydning i strukturfondsprogrammerne.
3. Hvad betyder det, at projektperioden er ”cirka tre år”?	Der kan medtages støtteberettigede udgifter fra den dato, hvor ansøgningen indsendes (senest d. 7. august 2025), fx lønudgifter til timerne, der er brugt på dialog med Erhvervsstyrelsen, samt forberedelse af aktiviteter, så de er klar til afvikling i 2026. Der gøres dog opmærksom på, at det sker for ansøgers egen regning og risiko, indtil der er udstedt tilsagn. Så støtteberettigelsesperioden, hvor der kan medtages udgifter, kan dermed være længere end de tre år. For aktiviteter omfattet af gruppefritagelsesforordningen kan der tidligst medtages udgifter i støttegrundlaget fra datoen for udfyldt statsstøtteerklæring, og dette er tilsvarende for egen regning og risiko, indtil der evt. er udstedt tilsagn.
4. Kan store virksomheder deltage, og hvordan kan de medfinansiere indsatsen?	Store virksomheder kan under visse betingelser deltage i aktiviteterne. Store virksomheder kan ikke være målgruppen for indsatsen, da målgruppen er SMV’er, men de kan bidrage til SMV’ernes innovation på forskellige måder, fx ved at være problemejere i innovationsprojekter eller ved at stille faciliteter til rådighed. Derudover gøres der opmærksom på, at store virksomheder ved brug af gruppefritagelse for statsstøtte kun kan få en lavere støtteprocent, hvilket afhænger af den konkrete statsstøtteløsning.
5. Hvordan defineres en SMV?	Definitionen af en SMV følger af EU’s definition, se Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder. Definitionen af SMV inkluderer iværksættere med gyldigt cvr-nummer.
6. Kan udenlandske virksomheder og videninstitutioner deltage?	Ja, men bemærk følgende: Udenlandske virksomheder kan ikke deltage som økonomiske partnere i projektet, og de kan dermed ikke modtage støtte til deres lønudgifter, da der er krav

Spørgsmål	Svar
	om, at alle økonomiske partnere har dansk CVR-nummer. De kan i stedet indgå som samarbejdspartnere uden økonomi, eller som indkøbte konsulenter, under iagttagelse af gældende regler vedr. markedsafsøgning eller udbud.
7. Hvordan skal jeg forholde mig til den geografiske fordeling af aktiviteterne?	Ansøgere skal i ansøgningen redegøre for den forventede geografiske fordeling af aktiviteter eller resultatskabelse. Da Erhvervsfremmebestyrelsen har besluttet, at alle indsatser skal inkludere overgangsregionen Region Sjælland, skal den sjællandske andel af projektets geografi være højere end 0 (nul). Projektets geografiske fordeling skal ske med udgangspunkt i objektive kriterier. Det kan fx ske med udgangspunkt i dokumenterede erfaringer for indsatstypens enhedsomkostning i Region Sjælland, eller relevant data eller statistik, som understøtter en procentvis beregning af det forventede antal deltagere eller virksomheder. Opgørelse af fordelingen mellem de to regionstyper skal gøres i ansøgningsskemaet og skal godkendes af Erhvervsstyrelsen inden tilsagn.
8. Er der krav om en sammenhængende effektkæde på tværs af indsatsområder?	Der er ikke krav om en sammenhængende effektkæde på tværs af de to eller tre indsatsområder.
9. Hvem kan få støtte til at gennemføre klyngeaktiviteter?	Erhvervsfremmebestyrelsen kan alene støtte <i>udpegede klynger</i>, når det kommer til at løse <i>klyngeaktiviteter</i>, hvilket følger af Lov om Erhvervsfremme og Erhvervsfremmebestyrelsens strategi. Statsstøttere reglerne sætter dog grænser for, hvor store dele af klyngernes aktiviteter der kan finansieres, ligesom man ikke lovligt kan give klyngerne monopol på at levere sine ydelser, da de foregår på private markeder.
10. Er der krav om, at det er samme ansøger, der søger aktiviteter på Regionalfonden	Nej, der kan godt være forskellige tilsagnsmodtagere på bevillingerne, så længe de indgår i et konsortium.

Spørgsmål	Svar
og Socialfonden+ for et erhvervsfyrtårn?	
11. Hvad betyder det, at der maksimalt kan ansøges om 50 mio. kr. fra Regionalfonden og 15 mio. kr. fra Socialfonden+?	Lofterne over ansøgningsbeløb indebærer, at der på vegne af samme konsortium maksimalt kan ansøges 50 mio. kr. til indsatsområderne under Regionalfonden, og maksimalt 15 mio. kr. til indsatsområdet vedr. uddannelse. Ansøgte tilskudsbeløb og lofter beregnes som summen af EU-midler og decentrale erhvervsfremmemidler. Hvis en ansøger på vegne af et konsortium fx søger 24 mio. kr. til innovationssamarbejder og 24 mio. kr. til TDU-anlæg, vil det samlet set være mindre end 50 mio. kr. i alt.
12. Hvordan foregår afrapporteringen?	Tilsagnsmodtager skal afrapportere to gange årligt med opgørelsesdato d. 28./29. februar og d. 31. august med frist for indsendelse af afrapporteringen senest tre uger efter. Slutregnskabet skal indsendes senest to måneder efter projektets slutdato (fx d. 28. februar 2029 tilfælde af slutdato 31. december 2028). Afrapporteringen består af både en økonomisk og en indholdsmæssig afrapportering, og revideres af en centralt udpeget revisor (PwC) sideløbende med Erhvervsstyrelsens gennemgang. Ved indsendelse af afrapporteringen skal der anmodes om en straks-udbetaling, hvor der udbetales op til 80 pct. af den støtte, der følger af det afrapporterede støttegrundlag. Resten af beløbet kan udbetales, når afrapporteringen er gennemgået. Operatøren/tilsagnsmodtager har ansvaret for, at SMV'ers andel af den udbetalte støtte videreudbetales senest 70 dage efter modtagelsen af straksudbetalingen. Afrapporteringen sker gennem PRV, som der løbende udbydes kurser i.
13. Skal aktiviteter være 'Åbne for alle', eller må de fx betinges af at SMV'erne er betalende medlemmer?	Aktiviteter må ikke være betinget af, at SMV'erne er betalende medlemmer hos tilsagnsmodtager, fx hvis tilsagnsmodtager er en klyngeorganisation. Det betyder, at der gerne må opkræves betaling for deltagelse i aktiviteten, men deltagelse må ikke være betinget af medlemskab. For aktiviteter, som støttes iht. gruppefritagelsesforordningens artikel 27, skal der

Spørgsmål	Svar
	kræves deltagerbetaling svarende til markedsprisen eller omkostningerne inkl. en rimelig avance. Der kan evt. differentieres på prisen mellem betalende medlemmer og andre deltagere, så længe artikel 27 er overholdt, og differentieringen ikke er eller virker ekskluderende for ikke-medlemmer.
14. Går videreudbetalingskravet til virksomhederne på den udløste støtte eller værdien af statsstøtten?	Der er krav om at der sker en 100 pct. videreudbetaling til virksomhederne af den direkte støtte. En SMV der fx har lønudgifter med for 100 kr., vil på kontoplan-40 få beregnet 40 pct. overhead oveni, dvs. 140 kr. udgifter i alt. Dette udgiftsniveau ganges fx med støtteprocenten på 63 pct. (de minimis-støtte), og tilsagnsmottager vil derfor være pålagt at videreudbetale 88,20 kr. til SMV'en.
15. Ligger der objektive kriterier bag vurderingen af ansøgningerne på skalaen 0-10.	Nej, der foretages et skøn. Ansøgningerne vurderes og scores på baggrund af de opstillede vurderingskriterier. I vurderingen af ansøgningerne lægges der vægt på alle delelementer, som scores på en 6-trinsskala fra 0-10 med følgende trinbeskrivelser: 0: Ringe opfyldelse af kriteriet 2: Ikke tilfredsstillende opfyldelse af kriteriet 4: Mindre tilfredsstillende opfyldelse af kriteriet 6: Tilfredsstillende opfyldelse af kriteriet 8: Meget tilfredsstillende opfyldelse af kriteriet 10: Fortrinlig opfyldelse af kriteriet
16. Hvilken standardsats for lønudgifter skal man bruge?	Det er obligatorisk i denne annoncering at anvende standardsatsen for lønudgifter. Standardsatsen reguleres årligt med pris- og lønudviklingen. I skal derfor bruge 2025-satsen i jeres budgetlægning. 2025-satsen er 398 kr. pr. time for løn og 131,55 kr. pr. time for deltagerunderhold. I vil derefter have mulighed for at anvende standardsatsen for 2026, 2027 osv. i de løbende afrapporteringer, i takt med at de bliver tilgængelige og meldt ud.
17. Er der noget loft på hvor stor en andel af budgettet, der kan gå til administration?	Nej, det har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse ikke besluttet for indeværende annoncering. Det er dog vigtigt at understrege, at der skal være balance mellem, at det skal være enkelt for virksomhederne at deltage, men administrationsudgifterne hertil må ikke blive urimeligt høje.
18. Når der i annonceringsmaterialet	Der menes ikke kun de etablerede konsortier. Enhver konstellation, der kan kaldes et konsortium har

Spørgsmål	Svar
kræves ansøgning på vegne af et konsortium, menes der så de eksisterende etablerede konsortier, eller menes der bare en gruppe af partnere, som evt. kan være de allerede etablerede konsortier?	mulighed for at ansøge, uanset om det er nye, gamle eller en blanding. Hensynet er at sikre brede partnerskaber bag indsatsen, jf. kriteriet herom.
19. Når der i vurderingskriterie C omtales kommunikation, menes der så kommunikation til virksomhederne og deltagerne eller deres kommunikation videre?	Her menes konsortiets kommunikation til de virksomheder og deltagere, som I vil rekruttere til projektets gennemførelse – og konsortiets kommunikation om projektets resultater.
20. Hvordan skal privat medfinansiering forstås, og hvad kan indgå heri (vurderingskriterie A, punkt 2)?	Den private egenfinansiering under dette vurderingskriterie handler udelukkende om den private finansiering i budgettet og projektreghnskabet for dette specifikke projekt. Hvis der er tale om relaterede private bidrag (fx bygninger, der stilles til rådighed, parallelle investeringer eller lignende), så handler det om katalyserende effekter, som er en del af vurderingskriterie B, punkt 3.
21. Er det korrekt forstået, at kontant privat medfinansiering (fx i form af brugerbetaling) vægtes positivt?	Ja, det er korrekt forstået, at kontant privat medfinansiering (fx i form af brugerbetaling) vægtes positivt, da det er udtryk for, at aktiviteterne er efterspurgt af virksomhederne.
22. Hvor meget må vi fokusere på kommunikation - også internationalt? Fx generelt gøre opmærksom på erhvervsfyrtårnets faciliteter ude i verden. Kan man bruge timer på det udover den almindelige kommunikationsindsats, som altid er i projekterne?	Det afgørende er, om det passer ind i effektkæden i disse bevillinger, og om det er en aktivitet, som vil bidrage til resultatskabelsen på den korte bane. Hvis man fx laver en god løsning på et internationalt problem, så må man gerne gøre reklame for det, men deciderede markedsføringsaktiviteter er ikke støtteberettigede i disse bevillinger. Alle partnerskabsaftaler har i større eller mindre grad sigtelinjer om, at Danmark skal være førende på området, men det er ikke en støtteberettiget aktivitet i sig selv i disse bevillinger.

Spørgsmål	Svar
23. Må man pålægge virksomhederne at udfylde timeregistreringer til events?	Det kommer an på, hvilken type af events der er tale om, hvorfor det ikke står mere klart i annonceringen. Vi vil gerne undgå, at virksomhederne skal udfylde en timeregistrering, når de fx deltager i et webinar på få timer. Dette forhold lægges der også vægt på i vurderingskriterie C, der handler om enkel administration for virksomheder og deltagere. Ansøger kan fx opstille egne minimumsgrænser eller hovedregler for, hvornår/i hvilke aktiviteter SMV'erne skal dokumentere timer, for at begrænse de administrative byrder mest muligt

Særligt for Matchmaking, videndeling og innovationssamarbejde samt test-, demonstration og udvikling (Regionalfonden)

Spørgsmål	Svar
24. Skal aktiviteter som matchmaking, netværksskabelse og vidensspedning resultere i innovationssamarbejder?	Ja, der er krav om, at denne type aktiviteter leverer konkrete bidrag til resultatskabelsen. Det betyder, at der kun støttes aktiviteter, der umiddelbart fører til et innovationssamarbejde, som støttes af Regionalfonden i samme tilsagn, og som leverer bidrag til de programfastsatte indikatorer vedr. nye koncepter/løsninger og/eller implementering heraf inden projektets slutdato. Det skal i ansøgningen kunne sandsynliggøres, at de indledende aktiviteter er nødvendige og relevante for, at der igangsættes det ansøgte antal innovationssamarbejder. I projektperioden vil det være et krav, at der kan dokumenteres en kobling mellem de afviklede indledende aktiviteter, og muligheden for at indgå i samme projekts innovationssamarbejder. Dette for at sikre, at aktiviteterne ikke får for generel eller driftslignende karakter, ift. tilsagnsmodtagerens øvrige aktiviteter, eller at aktiviteterne bliver forudsætningsskabende for andre bevillinger/puljer.
25. Hvor meget må rekruttering og matchmaking fylde i projektet, når det ikke kan være et rammeprojekt? Kan vi kun søge om innovationssamarbejder?	Vi ser helst, at så stor en del af virksomhederne som muligt er identificeret, når ansøgningen indsendes, hvilket også vil blive belønnet i vurderingskriterierne. Evt. rekruttering i projektet skal være mere målrettet og håndholdt. Der kan fx godt afholdes et par events, hvor relevante virksomheder kan deltage, men der kan ikke rekrutteres via åbne puljer. I stedet for at åbne puljer, så kan man skrive i ansøgningen, hvordan man målrettet vil identificere relevante virksomheder med størst

	sandsynlighed for at lykkes. Det kan også være relevant at gøre brug af sit kendskab til virksomhederne på baggrund af de nuværende projekter. Der gøres opmærksom på, at måltallene for den samlede indsats er relativt lave, hvilket betyder, at projekterne helst skal levere noget af en rimelig innovationshøjde. Der gøres derudover opmærksom på, at hvis gruppefritagelsesforordningen anvendes, så er der krav om, at de pågældende virksomheder er kendte på ansøgningstidspunktet.
26. Kan videninstitutioner stå for facilitering og matchmaking?	Rekruttering, matchmaking og facilitering er eksempler på opgaver, klynger har mulighed for at løse, men eftersom opgaven har karakter af økonomisk aktivitet, som i dette tilfælde skal håndteres under GBER27, er den alene mulig at støtte med 50 pct. offentlig støtte. Videninstitutionerne har, grundet bl.a. rammebestemmelserne for FUI, andre statsstøttedmæssige rammer. Rammebestemmelserne muliggør, at videninstitutionerne kan påtage sig opgaver i relation til deres kerneopgaver, men kun for samarbejder, de selv deltager i. En videninstitution vil dermed ikke kunne levere generel matchmaking eller faciliteringslignende opgaver for samarbejder de ikke selv indgår i, og forventeligt heller ikke 1:1 levere samme facilitering af samarbejder, da dette formentlig vil få karakter af fx kontraktforskning eller levering af forskningstjenester, som ikke er undtaget for statsstøtte.
27. Kan Regionalfonden bruges til at frikøbe SMV-medarbejdere, der skal indgå i regulatoriske sandkasser eller andre former for test eller regelafklaring?	Ja. Flere myndigheder arbejder i stigende grad med regulatoriske sandkasser, hvor virksomheder kan teste idéer af for at udforske, om deres løsninger overholder relevant lovgivning, eller om der er lovgivning, som står i vejen for innovationen. Regionalfonden kan støtte frikøb af medarbejdere til dette arbejde fx som et forprojekt eller et egentligt testforløb, forudsat det bidrager til projektets effektkæde og de programfastsatte indikatorer, inden projektets slutdato.
28. Kan Regionalfonden benyttes til samarbejder med kommuner, regioner og andre danske myndigheder?	Ja, disse aktører kan som udgangspunkt indgå, men de nærmere vilkår afhænger af de konkrete opgaver og aktiviteter de offentlige parter ønsker at indgå i, og modtage støtte til, fx hvis myndighedens rolle er som udfører af myndighedsopgaver. Vær opmærksom på, at der under alle omstændigheder skal indgå mindst 1 SMV i støttede aktiviteter, og at de offentlige myndigheder tilsvarende skal iagttage både statsstøttere reglerne og Lov om Erhvervsfremme.

29. Er det rigtig forstået, at der i innovationssamarbejder skal rækkes ud til virksomheder i flere landsdele?	Erhvervsfyrtårnene er et elite-program, hvilket også indebærer, at man skal være åben over for talentmassen i SMV'er i hele landet – og få dem matchet med den mest relevante viden. Det handler grundlæggende om at etablere et bredt partnerskab, men der er ikke en forventning om, at man når ud og støtter virksomheder i hele landet.
30. Hvilke muligheder er der for at gennemføre aktiviteter rundt omkring innovationssamarbejder? Fx aktiviteter relateret til privat fundraising, når man har demonstreret sit innovationssamarbejde.	Det vil være en konkret vurdering. Det er afgørende, at aktiviteten er relevant ift. effektkæden, og at den bidrager til at SMV'en kommer i mål med deres innovation. Hvis det blot handler om at rejse kapital, eller hvis aktiviteten sker afkoblet fra SMV'ens udviklingsarbejde ift. det produkt/løsning der er omdrejningspunktet i innovationssamarbejdet, så vil aktiviteten ikke være støtteberettiget i disse bevillinger.
31. Skal alle aktiviteter være fokuseret på de konkrete innovationssamarbejder? Eller kan man inkludere aktiviteter, der går ud på at udvikle økosystemet/faciliteterne, der er investeret i.	Her er det afgørende, at aktiviteterne er relevante ift. effektkæden. Hvis det fx handler om at anvende faciliteter, der tidligere er investeret i, så er det afgørende, at det er i regi af et innovationssamarbejde. Det kan ikke være et mål i sig selv med disse bevillinger at udvikle økosystemet – ud over at det er en naturlig effekt af de gennemførte aktiviteter, fx innovationssamarbejder eller investering i anlæg.

Særligt for erhvervsuddannelse og videregående uddannelse (Socialfonden Plus)

Spørgsmål	Svar
32. Hvor stor en andel må de forberedende indsatser udgøre af et projekt?	Det vil bero på en konkret vurdering. Der skal være et mål med deltagerne igennem et forløb. Forberedende indsatser som fx screening mm., kan kun udgøre en mindre del af et projekt. Man skal som operatør sikre sig, at hovedparten af aktiviteterne i projektet bidrager til målet med indsatsen. I sidste ende er det en konkret vurdering, når man ser den samlede ansøgning. Der skal tages hensyn til, hvad man opnår i det enkelte tilfælde.
33. Kan AMU bruges som forberedende indsats (et meriterende trin på vejen til faglært)?	Ja, det kan det godt. Man skal dog være opmærksom på, at det kun er deltagere, der går i gang med eller gennemfører en erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse, der kan tælles med i indikatorerne. Men et AMU-forløb kan godt bruges som en forberedende indsats til dette. Man skal som operatør sikre sig, at hovedparten af aktiviteterne i projektet bidrager til målet med indsatsen.

	I det omfang det er muligt kan AMU-forløb/andre meriterende kurser sammensættes, så de samlet giver en erhvervsuddannelse. Det kan fx være en løsning for personer, der allerede har erhvervserfaring, som de kan få merit for. Dette skal dog sandsynliggøres ved en uddannelsesplan el.lign., for at dokumentere et formelt kompetenceløft. For at de kan tælles med i indikatorerne, skal deltagerne i gang med eller gennemføre en erhvervsuddannelse.
34. Hvad bliver i perioden 2021-2027 anset for at være formel uddannelse? Er der krav om, at man skal bringe deltageren til et højere uddannelsesniveau end deltagerens nuværende?	Ja, det er korrekt. Der skal være tale om et kompetenceløft fra fx ufaglært til faglært og/eller faglært til videregående uddannelse.
35. Kan en deltager både få VEU-godtgørelse (eller anden godtgørelse gennem kompetencepuljer) og indgå som deltagerfinansiering i et projekt?	Vi kan ikke give støtte til udgifter, som dækkes under en taxameterordning, jf. Vejledning om Støtteberettigelse, afsnit 9.1. VEU-godtgørelse kan dog godt suppleres med andre aktiviteter, som ikke bliver støttet under andre ordninger. Disse kan man så få støtte til under indsatsen vedr. formel uddannelse. Der skal i så fald laves en opdeling af, hvad der bliver støttet under VEU, og hvad der bliver støttet under projektet ifm. formel uddannelse.
36. Vil arbejdet med en målrettet vejledningsindsats kunne gennemføres uden deltagernes udfyldelse af start-og-stopskema?	Der skal måles på det samlede forløb, og da slutmålet er at påbegynde/gennemføre en erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse, skal dette måles med slutoplysninger. Se indikatorvejledningen for yderligere uddybning.
37. Branchespecifikke forløb er ofte rettet mod det offentlige. Skal sådanne forløb indeholde elementer, der breder uddannelserne ud, så de også rammer det private	Med henvisning til annonceringsmaterialet kan deltagerne i projektets målgruppe være ledige og beskæftigede, såvel som at målgruppen kan være ufaglærte og faglærte. Beskæftigede deltagere skal som udgangspunkt være beskæftiget i SMV'er eller iværksættervirksomheder. Dermed kan det offentlige ikke være hovedfokus i en erhvervsfyrårsindsats.
38. SMV'er har ofte svært ved at betale for, at deres virksomheder deltager i efteruddannelsesforløb eller en master. Hvordan forholder vi os til det?	Vær opmærksom på, at der udelukkende kan benyttes kontoplan 40, dvs. kun projektarbejde og projektdeltagelse og/eller underhold støttes direkte i forløbet, men der udregnes 40 pct. oveni til fx at støtte den type omkostninger (deltagergebyr). Samtidig skal

	der være tale om et formelt kompetenceløft, fx fra kort videregående uddannelse til mellemlang videregående uddannelse. I skal dermed kunne sandsynliggøre, at en master fører til et formelt kompetenceløft, for at den kan støttes.
39. Hvilke typer aktiviteter kan støttes med denne indsats? Kan korte forløb fx støttes, eller skal det være fulde uddannelsesforløb? Hvis man kan få papir på et kursus, er det så tilstrækkeligt?	Her skal I være opmærksomme på, at der skal mere tyngde til end under indsatsområdet for kompetenceløft og livslang læring. Det er kun deltagere, der går i gang med og/eller gennemfører en erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse med relevans til det respektive erhvervsfyrår, der kan tælles med i indikatorerne. I det omfang det er muligt, kan meriterende kurser sammensættes, så de samlet giver en erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse, dvs. formelt kompetenceløft fra fx ufaglært til faglært eller fra kort videregående til mellemlang videregående uddannelse. Det skal dog sandsynliggøres ved en uddannelsesplan eller lignende for at dokumentere et formelt kompetenceløft.

Særligt om statsstøtte

40. Hvordan håndteres kravet om tilskyndelsesvirkning og tilhørende krav om ansøgning, når der anvendes gruppefritagelsesforordningen?	Tilskyndelsesvirkning dokumenteres ved at udfylde en ansøgning om statsstøtte. Denne skal indsendes sammen med ansøgningen, da virksomhederne, som anvender gruppefritagelsesforordningen, skal være kendte på tilsagnstidspunktet.
41. Hvordan udfyldes en ansøgning om statsstøtte?	For at modtage støtte efter gruppefritagelsesforordningen, skal ansøger udfylde følgende dokumenter, som skal indsendes som bilag til ansøgningen. Det drejer sig om: • Ansøgning om statsstøtte • Standarderklæring vedr. anvendelse af den generelle gruppefritagelsesforordning Vær samtidig opmærksom på, at hvis ansøger betegnes som en lille virksomhed, så skal der også udfyldes en 'Erklæring om status som lille virksomhed'. Hvis ansøger betegnes som en SMV, skal en 'Erklæring om SMV-status' udfyldes. Disse dokumenter skal også medsendes som bilag til ansøgningen.
42. Hvordan beregnes de minimis-beløbet til de deltagende virksomheder?	Når virksomhedernes de minimis-beløb skal beregnes, skal der både indregnes værdien af den direkte og den indirekte statsstøtte. Den direkte statsstøtte er den støtte, som virksomhederne får til dækning af deres direkte udgifter i projektet, mens den indirekte statsstøtte er værdien af den støtte som ved første

	øjekast går til andre partnere i projektet, men hvor fordelene ved støtten egentlig går videre til de virksomheder, som deltager i projektet, og som alternativt skulle have betalt for afviklingen af den aktivitet, som de andre partnere står for. Det gælder fx hvis projektet betaler deltagergebyrer eller for afvikling af kurser, som er gratis for virksomhederne at deltage i. Når værdien beregnes, skal der derfor som udgangspunkt både medregnes virksomhedens egne timer i projektet, der udløser støtte, men også andre aktørers engagement, der har givet virksomheden en fordel (fx en videninstitution, en konsulent, en klynge eller andre, der har lagt timer i projektet til fordel for virksomheden). På vores hjemmeside ligger et eksempel på beregning af de minimis-støtte. Vær opmærksom på at de minimis-grænsen pr. 1. januar 2024 er 300.000 EUR over tre år.
43. Hvordan skal den obligatoriske brugerbetaling af de støttede aktiviteter håndteres?	For aktiviteter under gruppefritagelsens artikel 27 følger det af stk. 4, at ansøger skal kræve betaling fra deltagerne. Denne betaling skal svare til markedsprisen eller afspejle omkostningerne plus en rimelig avance. Kravet om brugerbetaling kan grundlæggende opfyldes på to måder: 1. Direkte betaling for en aktivitet pr. gang 2. Indirekte betaling for en aktivitet via kontingentbetaling til fx en udpeget klyngeorganisation. Uanset hvilken metode, der anvendes, skal ansøger kunne dokumentere, at brugerbetalingen svarer til markedsprisen. For direkte betaling indebærer det, at tilsagnsmodtager kan dokumentere, at de opkrævede priser er sammenlignelige med andre, lignende ydelser, som er udbudt på det private marked. For den indirekte betaling indebærer det, at tilsagnsmodtager kan fremvise, at de gældende kontingentsatser er sammenlignelige med andre, lignende kontingentsatser, som er udbudt på det private marked. Den direkte brugerbetaling fra disse aktiviteter skal indgå i ansøgningens budget som indtægter, som betyder, at de skal trækkes fra de støtteberettigede udgifter. Ansøger skal derfor i sin budgettering være opmærksom på, at indtægter placeres under udgifter

	og ikke som en finansieringskilde. Uagtet indtægterne ydes der stadig 50 pct. i støtte for udgifter omfattet af gruppefritagelsens artikel 27. Den indirekte brugerbetaling gennem kontingenter skal ikke indgå som indtægter i ansøgningens budget, og vil i stedet indgå som en del af den tilsagnsmodtagers private egenfinansiering i budgettet.
44. Hvordan kan aktiviteter under gruppefritagelsens artikel 27 medfinansieres?	For aktiviteter under gruppefritagelsens artikel 27 kan den offentlige støtte maksimalt udgøre 50 pct. af udgifterne, og de resterende 50 pct. medfinansiering skal være private midler, jf. gruppefritagelsens artikel 27. Det betyder også, at hvis ansøger ønsker at medfinansiere de pågældende aktiviteter med midler fra fx kommuner eller regioner, så vil dette tælle med i de 50 pct. i offentlig støtte, og støtten i denne bevilling vil således blive nedsat, så den samlede offentlige støtte ikke overstiger 50 pct. Den anden halvdel af finansieringen skal derfor bestå af private kontante midler, fx fra en virksomheds eller privat forenings egenkapital. Disse private midler kan være kontingenter, donationer fra private aktører eller lignende.
45. Hvordan beregnes statsstøttebeløbet, hvis de deltagende virksomheder bruger artikel 25 i den generelle gruppefritagelse?	Det er muligt for de deltagende virksomheder at anvende artikel 25 i den generelle gruppefritagelsesforordning ifm. håndtering af statsstøtte. Logikken bag beregning af statsstøttebeløbet er den samme, som hvis der blev brugt de minimis (se ovenfor), men når gruppefritagelsen anvendes, er det også vigtigt at holde sig for øje, at de maksimale støtteintensiteter, der er beskrevet i artikel 25, ikke overskrides. På vores hjemmeside ligger et eksempel på beregning af støtte under den generelle gruppefritagelse, artikel 25 ifm. innovationssamarbejder. Virksomheder skal være kendt på tilsagnstidspunktet, hvis de skal kunne anvende gruppefritagelsens artikel 25.
46. Kan artikel 41 under gruppefritagelsesforordningen anvendes ifm. TDU-faciliteter?	Gruppefritagelsesforordningens artikel 41 vedrører investeringsstøtte til fremme af energi fra vedvarende energikilder, af vedvarende brint og af højeffektiv kraftvarmeproduktion og omfatter bl.a. investeringsstøtte til produktionsanlæg og -faciliteter.

	Artikel 41 omfatter ikke støtte til forskningsinfrastrukturer eller afprøvnings- og forsøgsinfrastrukturer, og vurderes ikke at være et alternativ til hverken artikel 26 eller artikel 26a. Artikel 41 vurderes ikke at være relevant i forhold til formålet med denne annoncering, og er derfor ikke nævnt i annonceringsmaterialet. Bemærk at artikel 41 er ændret i juni 2023.
47. Hvis virksomheden først indtræder fsva en konkret innovationsaktivitet fx et år inde i projektperioden, skal der så bare indsendes en ansøgning om statsstøtte inden da, eller skal den indsendes inden hele projektet går i gang?	Når gruppefritagelsesforordningen anvendes, kan der ikke optages virksomheder løbende, og denne statsstøttehjemmel kan således ikke sættes i anvendelse for en ny virksomhed, efter tilsagnet er givet. Alle virksomheder, der i løbet af projektet vil anvende gruppefritagelsesforordningen, skal således have indsendt en ansøgning om statsstøtte inden projektet går i gang (sammen med ansøgningen). Det er i stedet muligt at lave løbende optag af SMV'er, ved brug af de minimis (eller henvise virksomheden til Klyngeprogrammet 2025-2028, hvor det er muligt at kombinere med gruppefritagelsens artikel 25).
48. Under hvilke betingelser kan statsstøtte i denne bevilling håndteres under gennemstrømningsprincippet?	Det vil være en konkret vurdering, om gennemstrømningsprincippet kan anvendes. Det kræver som minimum, at der er en modtager, som støtten kan gennemstrømme til, og at støtten dermed ikke aflejres ved tilsagnsmodtager.